
Přestupní stanice pomáhá vracet lidi bez domova do společnosti

Přestupní stanice pomáhá vracet lidi bez domova do společnosti

„Druhá šance věcem i lidem!“ to je motto Přestupní stanice, neboli Přestupky, kterou před třemi lety založila **Eva Dudová**. Ve dvou obchůdcích s darovaným oblečením zaměstnává lidi bez domova. Díky pracovním návykům se pak snadněji vrací do společnosti. Kromě toho v Přestupce pořádají workshopy, přednášky či promítání pro širokou veřejnost. A pomáhali i v době koronavirové pandemie.



Na UK jste studovala bakalářský program sociální práce a magisterský v oboru řízení sociálních organizací. Jak vás studium připravilo na řízení neziskovky?

Na bakaláři mi přišlo, že jsem měla velmi málo praxe, že jsem nevěděla, jak to v reálu funguje. Praxi jsem získala tím, že jsem založila Přestupku. Naopak magisterský program mě velmi posunul. Sešla se tam skvělá skupina velmi inspirativních lidí, spolužáků, které to opravdu bavilo. Učitelé byli lidé z praxe s mnohaletou zkušeností. Celé studium bylo hodně o praktických znalostech. Mrzí mě, že v tomto oboru nelze studovat doktorát, neváhala bych ani minutu.

Před třemi lety jste v Praze na Žižkově založila první pobočku Přestupní stanice. Proč zrovna tento projekt?

To přišlo samo (*směje se*). Na ulici mě oslovil pán bez domova, který nechtěl jídlo ani peníze, ale práci. A tak jsem založila Přestupku - obchod s darovaným oblečením a komunitní kavárnou, kde zaměstnáváme lidi bez domova. Vytvořením bezpečného pracovního prostředí jim poskytneme potřebný čas, prostor i podporu pro návrat do společnosti.

V únoru jste otevřeli novou pobočku Přestupky v ulici Opatovická. Co nabízí nového?


Největší radost mám z toho, že jsme se s novou adresou přiblížili k našim zákazníkům. Také nabízíme zcela nový sortiment zboží – více originálních retro kousků, které nosily naše mámy a babičky, sportovní oblečení a také třeba kategorii naprosto podivných a výstředních věcí. Zároveň tam máme šicí koutek, pro vlastní úpravu oblečení a aktuálně hledáme švadlenu, která by zákazníkům nový kousek upravila přímo na míru. Do budoucna chceme rozjet půjčovnu oblečení, abychom ještě více redukovali zbytečný konzum. Moc bych si přála, aby o konzumu lidé více přemýšleli, omezili třeba maso a ve skříní měli i pár kousků z druhé ruky.


A v březnu přišla koronavirová pandemie. Co vše se změnilo a co dělala Přestupka, když bylo zavřeno?


Karanténa přišla přesně 14 dní poté, co jsme otevřeli druhou pobočku. A samozřejmě jsme se báli, jestli to vůbec utáhneme a nebudeme muset obchod zavřít. A přestože jsme trpěli touto nejistotou, viděli jsme jak korona postihla sociální služby, které omezovaly kapacity nebo se úplně rušily, což spoustu lidí přivedlo do velké krize. A tak jsme se rozhodli zorganizovat dobrovolníky a spřátelené projekty a za pár dní jsme už chodili v terénu a rozdávali roušky, co naši kamarádi ušili a také informace, protože hodně lidí v té době ještě nevědělo, co se přesně děje. A postupně jsme k rouškám přidávali i jídlo, granule pro psy a nakonec i dezinfekci.


Tým Přestupky nezahálel ani během koronavirové karantény!


Za pomoci dobrovolníků a dárců zvládli:


 rozdat 3200 roušek lidem bez domova

 rozdat 530 porcí jídla

 ubytovat 5 lidí v hostelech

 nakrmit 23 pejsků

 rozdat 7 litrů dezinfekce

 vyslechnout jednu parádní báseň a 9 fascinujících příběhů

Tahle krize nám nejen ukázala, jak moc byla Praha nepřipravená, ale i jak silně postihla lidi na ulici, kolik nových lidí přibýlo, jak ztracení jsou zahraniční pracovníci bez dokladů, kteří neumí jazyk a práci mají spojenou s bydlením, jak moc trpí lidé se závislostmi a že nejefektivnější byla pomoc mezi neziskovými organizacemi navzájem, které zareagovaly během pár dní, kdežto oficiální místa se vzpamatovala až téměř ke konci.

Měli jste nějaký krizový moment?

Pro nás byla krizová celá karanténa. Tím, že zaměstnáváme lidi na dohody a jsme féroví zaměstnavatelé, jsme finančně dost utrpěli. Peníze, které jsme získali v kampani na Hithitu a byly určeny na zaměstnání více lidí bez domova, během korony padly na platy, aby naši kolegové nepřišli o bydlení a neocitli se tak ve větším nebezpečí a nejistotě. Stát se navíc rozhodl neposkytnout kompenzační bonus „dohodářům“? a tím uvrhl do těžkostí jak zaměstnance, tak zaměstnavatele.

Teď máme podstatu, víme, že na ulici je spousta nových lidí, co jsou tam krátce, ale nemůžeme si dovolit je přijmout. Musíme se teď velmi opatrně rozhodovat kdy a komu dáme šanci, abychom neohrozili sami sebe.

Co jsou ty nejbližší plány, čemu se budete věnovat?



Na začátku jsme chtěli spustit kampaň, díky které bychom nasbírali dost peněz na to, abychom mohli jít proti trendu snižování mezd a propouštění a naopak zaměstnat mnohem více lidí. A situace teď sbírákám nepřeje a my tak dáváme energii do zprovoznění prodejen, aby se k nám zákazníci vraceli a podpořili nás nákupem. Čím více zákazníků budeme mít, tím rychleji a lépe zas budeme moci pomáhat. Začátkem června spouštíme eshop a chystáme slevové akce a dárky pro věrné zákazníky. Také už pomalu dáváme dohromady letní program, protože co si budeme říkat, letos se cestovat spíš nebude a v Praze je přitom tolik věcí, co se dají dělat.

Kolika lidem bez domova už Přestupka pomohla?

Celkem už Přestupkou prošlo osm lidí. Jen v jednom případně to nedopadlo, ostatní se vrací zpět do běžného života. Každý náš zaměstnanec má zcela unikátní příběh, vždy se musíme sžít a najít k sobě cestu.

Který příběh je pro vás nejsilnější?

Mění se to, aktuálně je to Markéta. Je neuvěřitelná, byla drogově závislá, povahou je spíše tichá, není tak průbojná a nepotřebuje tolik sociální kontakt, ale prošla obrovskou změnou. Má vlastní bydlení, práci, nové přátele. A to vše zvládla úplně sama. Nikoho neměla.

Jak vypadá typický zákazník Přestupky?

Rozdělila bych to na dvě skupiny. První v tom vidí hodnotu, snaží se omezit konzum a vnímají ten přesah, že nákupem pomohou konkrétnímu člověku. Je to jejich životní styl. Druhá skupina má ráda second-hand, líbí se jim originální, kvalitní a levné kousky, které u nás najdou.

Kolem Přestupky se vytvořila i komunita z řad široké veřejnosti. Před koronavirem jste se pravidelně scházeli na komunitní večery a pořádali jste i velké množství přednášek, diskuzí a workshopů. Jak fungovala komunita během pandemie? Co zůstalo a co je a bude jinak?



Naše komunita je neuvěřitelná. I když se třeba dlouho nevidíme, víme, že se na ní můžeme spolehnout. Díky komunitě jsme měli dostatek roušek i látek na rozdávání, někteří s námi chodili do terénu, jiní nás podpořili finančně (podpořit je můžete i vy na <https://www.darujme.cz/projekt/1201428> – pozn. red.) nebo nám přispěli na nákup jídla pro lidi bez domova. Také se nás neustále ptali jak to zvládáme, jestli nepotřebujeme něco konkrétního nebo se dotazovali co dělat, když potkali někoho v nouzi. Teď se chystáme rozjet akce, abychom se zase mohli potkávat a společně vymýšlet další kroky.

Jaká témata jsou nejoblíbenější?

Baví nás hlavně umělecká, sociální či ekologická témata. Ale nebojíme se ani těch kontroverzních. Uspořádali jsme toho už opravdu hodně. Aktuálně ale trochu brzdíme a zaměřujeme se více na kvalitu než na kvantitu. Letos se budeme hodně věnovat finanční gramotnosti, exekucím, dluhovému poradenství. Tato témata se totiž netýkají jen bezdomovectví, ale i mnoha lidí v našem okolí.

Jaké jsou další plány do budoucna?

Chtěli bychom mít ještě více poboček, franšizu. Také by se nám líbilo, abychom dokázali pomáhat i lidem, kteří třeba ještě nejsou ve stavu, aby mohli a chtěli prodávat. Uvidíme, třeba vymyslím nějakou dílnu.

Kdo vás inspiruje?

Hm, to je dobrá otázka. Motivuje mě vztek a naštvání. A inspirují mě úspěšné projekty a lidé, kteří dělají něco pro druhé. Často mě inspirují úplné detaily – třeba styl komunikace.



nový obch

Zaměstnáva

pře
f: Přístupní stráni

Co vás jako první napadne, když se řekne „holka z neziskovky“ a jak vás vnímá společnost?

Silná žena, která zvládne 15 různých rolí, za minimální plat, a přesto to zvládá. Takové totiž většinou jsou. Jen se mi pořád stává, že ve vnímání společnosti jsme „ty milé slečny“, která chtějí pomáhat, pečovat a nejlépe zdarma. Vadí mi, jak jsou sociální práce, převážně ženské role, podhodnocené a přehlížené. A přitom koronavirus ukázal, jak moc jsme na ženách v tzv. pečujících povoláních závislí a že to byly především tyhle podhodnocené „ženské“ profese, co nám zachránily krk.

Co si přejete aby se v českém neziskovém prostředí změnilo?

Aby lidé více sdíleli své know-how. Osobní zkušenosti jsou to nejcennější, sdílením si můžeme velmi pomoci, dostat se dále. Jsme na jedné lodi. A nováčci, ať se nebojí zeptat na radu.

Mgr. Eva Dudová

Vystudovala bakalářský program sociální práce na Filozofické fakultě a magisterský program v oboru řízení sociálních organizací na Fakultě humanitních studií. Už během studia založila projekt Přestupní stanice, který ve dvou občudcích zaměstnává lidi bez domova a umožňuje jim návrat do běžného života. Druhý obchůdek v ulici Opatovická 7 na Praze 1 založily symbolicky na přestupný rok 29. 2. 2020. Více se dozvíte na www.prestupnistanice.cz.